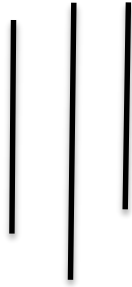
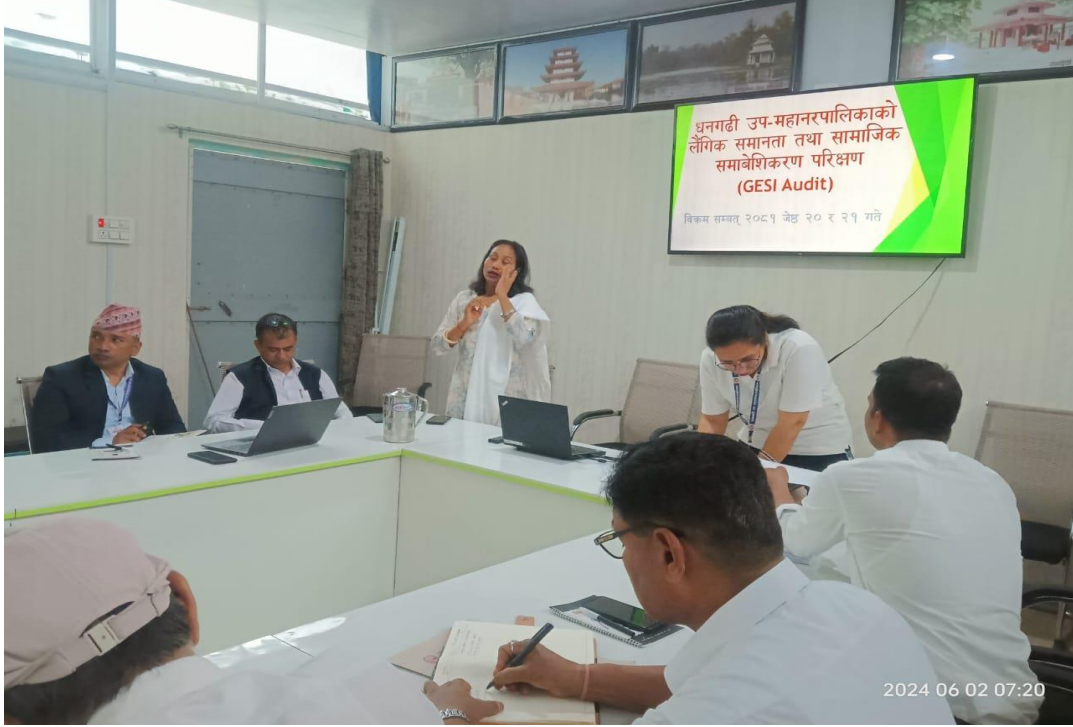

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन
GESI Audit Report
धनगढी उप-महानगरपालिका, कैलाली
आर्थिक वर्ष २०८०/०८१

तयार गर्ने :
राजु नेपाली

सुष्मा चौधरी
निशा आउजी

पंकजा कु जोशी
कृष्ण चौधरी

विषय सूची

परिचय खण्ड

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण प्रतिवेदन	1
परिचय खण्ड	3
१ पृष्ठभूमि	3
२. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको महत्व	4
३. लैससासका परीक्षणका उद्देश्यहरु	4
४ लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु	5
५ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको विधि र तरिका	5
५.१. लैससास परीक्षण : सैद्धान्तिक मान्यता	5
६. लैससास परीक्षणका सहभागिहरु	8
तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड	8
७. तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण र व्याख्या - विभिन्न तालिकाहरु	8
बिश्लेषण खण्ड	9
८. लैससास परीक्षण विश्लेषण औजारहरु	9
९. तथ्याङ्क तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण	10
मुख्य उपलब्धीहरु	12
१०. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएको उपलब्धि	12
१०.१ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सूचकहरु अंकभार	13
१०.२ लैससास परीक्षणका अंकभार:	15
लैससास परीक्षण गर्दा कार्यविधिमा उल्लेख गरिए अनुसार प्रमुख विषयहरु, सुचकहरुको व्याख्या र प्रमाणीकरणको आधारमा अंक दिई लैससास परीक्षण गरिएको छ जसको प्राप्तअंक मूख्य सूचक अनुसार यस प्रकार छन:	15
लैससास परीक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण अनुसूची खण्डमा उल्लेख छ ।	16
लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको मूल सूचकका अंकभार यस प्रकार छन :	16
लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आधारमा अंकभार र माकुरी जालो	17
११. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवल, सुधार गर्नु पर्ने, अवसर र चुनौतीहरु	18
१२. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको कार्ययोजना	25
निष्कर्ष तथा सुझाव	34
सुझावहरु	35
अनुसूची २: लैससास परीक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण	39

परिचय खण्ड

१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले दिशानिर्देश गरे बमोजिम समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न, राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई विकासको हरेक पक्षमा, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्न आवश्यक भएकोछ। नेपालको संविधानको धारा १८ मा उल्लिखित समानताको हकमा सबै नागरिकहरू कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनले समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ। साथै, सामान्य कानूनको प्रयोगमा धर्म, वर्ण, जात जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, वैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव गर्न नपाइने व्यवस्था उल्लेख छ। नेपालको संविधानको धारा ३८ ले महिलालाई समान अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ। संविधानले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था पनि गरेको छ।

संविधानमा राज्यले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछ्छाडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मदेशी, थारु, मुस्लिम समुदाय, पिछ्छाडिवर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पिडित वा पिछ्छाडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तिकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्न सकिने विषय उल्लेख गरी समावेशीका अवधारणालाई आत्मसात गरिएको छ। सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकारको व्यवस्था गरेको छ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैससास सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछ्छाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसङ्ख्यक, र सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको, विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैङ्गिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी, प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबेखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको, स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछ्छाडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिताको व्यवस्था, र योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछ्छाडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रममा जोड दिदै लैससास प्रवर्द्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ। यसका साथै लैससासका सजालहरूलाई सम्बोधन गर्न राज्यले विगत लामो समय देखि नै प्राथमिकताका साथ आवधिक योजना, वार्षिक योजना, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ।

यसै सन्दर्भमा स्थानीय तहद्वारा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीमैत्री बनाउन, संवैधानिक एवम कानुनी उत्तरदायित्व तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न, राज्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेका प्रतिबद्धता अनुरूप कार्य गर्न, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्दै लैङ्गिक उत्तरदायी समावेशी विकासलाई प्रवर्द्धन गर्नको लागि लैससास परिक्षण वा लेखाजोखा गर्नु आवश्यक हुन्छ। मुलुकमा विद्यमान सबै प्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य गर्दै बहुजातिय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त विशेषतालाई आत्मसात गरी विविधता वीचको एकता, सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यबद्धता, सहिष्णुता र सदभावलाई संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै, वर्गिय, जातिय, क्षेत्रिय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातिय छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय

सुनिश्चित गर्न, समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्पलाई साकार पार्न पालिकाको संरचना, नीति निर्माण र संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी मैत्री बनाउनु आवश्यक छ। राज्यका राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्न स्थानिय तहमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्नका निमित्त मार्गदर्शन आवश्यक भएकोले संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले “लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन, २०७८” तयार गरिएको छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट लैससास सम्बन्धि अलग्गै दिग्दर्शन तयार गरि स्थानीय तहमा लैससासको विद्यमान अवस्थाको जानकारी लिने साथै स्थानीय तहगको समग्र लैससास सम्बन्धि समस्या र चुनौतिहरूको पहिचान गरी यस क्षेत्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको दक्षता र प्रभावकारीताको लेखाजोखा तथा मूल्याङ्कन गर्दै नीतिगत पृष्ठपोषण गर्ने उद्देश्यले यो दिग्दर्शन तयार पारेको छ।

२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको महत्व

धनगढी उप महानगरपालिकाले आफ्नो आवधिक योजनाका आधारमा तर्जुमा गर्ने वार्षिक योजना, नीति, रणनीति तथा कार्यक्रमहरूलाई लैङ्गिक मैत्री बनाई समावेशी तथा समानुपातिक एवं दीगो विकासमा टेवा दिनका लागि यो परिक्षण महत्वपूर्ण मानिएको छ। उप महानगरपालिकाका नीति, रणनीतिका अतिरिक्त यसले अपनाउदै आएको विकासका अभ्यासहरूमा पनि आवाजहीन, अधिकारहीन, छनौटहीन वर्गहरूको अधिकार सुनिश्चित गर्नका लागि पनि यसको आवश्यकता रहेको छ। यसका लागि उप महानगरले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि कार्यविधि बनाई कार्यक्रम तथा रणनीतिहरूमा “लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गरी “लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट” मार्फत लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बहिस्करणमा परेका व्यक्ति र समुहहरूको सशक्तिकरण गर्नका लागि” पनि यो परिक्षणको महत्व रहेको छ। उप महानगरपालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा आफ्नो सबल पक्ष, सुधार्नु पर्ने विषय क्षेत्र, समस्या तथा चुनौतिहरूको पहिचान गरी निराकरणका उपायहरू पहिचान नगरी विकासका गतिविधिहरूलाई सञ्चालन गर्दै जाने हो भने गरिव र धनी विचको खाडल बढ्दै जान्छ। दीगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्नका लागि पनि यो परिक्षण जरुरी छ। यो परिक्षणबाट निकौल गरेका अन्तरहरूको आधारमा कार्ययोजना बनाउदै जाने र कार्ययोजनाका आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने हो भने लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण गर्न ठूलो सधाउ पुऱ्याउन सकिन्छ। साथै यसबाट प्राप्त नतिजालाई आवधिक योजना तर्जुमा, वार्षिक योजना तर्जुमा र नीतिगत सुधार गर्नमा प्रयोग गर्न सकिने भएकोले यसलाई धनगढी उप महानगरपालिकाले निकै महत्वपूर्ण दस्तावेजको रूपमा लिएको छ।

३. लैससासका परिक्षणका उद्देश्यहरू

लैससास परिक्षणको साधारण उद्देश्य, स्थानीय स्तरमा गरिने सम्पूर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रमलाई लैससास उत्तरदायी र दिगो बनाउनु रहेको छ।

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण मार्फत स्थानीय तहको संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरूमा महिला, लक्षित वर्ग र सीमान्तकृत समुहहरूलाई समावेश गरी लैङ्गिक समानता र सबै जात जातीको अर्थपूर्ण सहभागिता गराई, लैङ्गिक अन्तरहरूको प्रभावलाई सम्बोधन गर्दै लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण र सशक्तिकरण गर्दै लैजाने,
- महिला, लक्षित वर्ग र सीमान्तकृत समुहहरूलाई समावेश गरि उनीहरूको योजनाबद्ध रूपमा व्यक्तिगत र सामुहिक क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानिय तहको विकास प्रकृत्यामा निर्णायक तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरी आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने,
- स्थानिय तहको सबै कार्यक्रम, योजना र आयोजनाको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने,
- लैससास परिक्षण नतिजाको आधारमा समस्या तथा चुनौतिहरूको पहिचान गरी समयमै समाधान गर्न तथा भावी योजना तथा कार्यक्रमका लागि नीतिगत पृष्ठपोषण गर्ने।

४ लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु

संघीय व्यवस्था पश्चात लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्नको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन अनुसारको कार्य थाल्ने भएको छ, जसलाई सबै गाउँपालिका र नगरपालिकाहरुले लागु गर्नु पर्ने हुन्छ। विशेषतः लैससास परिक्षण गर्दा निम्न बमोजिम मुख्य पाँच विषय वा क्षेत्रहरुलाई समेट्नु पर्दछ।

१. नीति, कानून, योजना
२. संस्थागत व्यवस्था
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
४. सेवा प्रवाह
५. सुशासन तथा उत्तरदायीत्व

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ अनुसार लैससास परिक्षणलाई तीन चरणमा विभाजित गरी परिक्षण कार्य सम्पन्न गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। सोहि व्यवस्था अनुरूप लैससास परिक्षण गरिएको छ।

५ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको विधि र तरिका

५.१. लैससास परीक्षण : सैद्धान्तिक मान्यता

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परीक्षण उल्लेखित विभिन्न सैद्धान्तिक मान्यताको आधारमा तयार पारिएको छ।

क) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी जवाफदेहिताको सिद्धान्त (Accountability)

लैङ्गिक तथा सामाजिक लेखाजोखा तथा परीक्षणले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीताका लागि जवाफदेहिताको आधारमा परीक्षण गर्दछ र सो का लागि सुधारोन्मुख मार्गदर्शन गर्दछ।

ख) लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्त (Responsibility)

लैङ्गिक लेखाजोखा तथा परीक्षणले लैङ्गिक समानताका लागि उत्तरदायित्वको परीक्षण गर्दछ र सोका लागि सुधारोन्मुख मार्गदर्शन गर्दछ।

ग) लैङ्गिक समताको सिद्धान्त (Gender Equity)

लैङ्गिक दृष्टिले समतायुक्त र सामाजिक न्यायमा आधारित समाजको निर्माणका लागि विधिवत रूपमा योगदान गर्नु नै यस सिद्धान्तको मूलभूत उद्देश्य हो। विकासका नीति, योजना तथा संस्थागत व्यवस्थाको प्रयासले महिला र पुरुषमा फरक फरक प्रभाव पर्दछ, ग्रहणशीलता फरक फरक हुन्छ, र व्यवहारिक तथा रणनीतिक आवश्यकता फरक फरक हुन्छ भन्ने मान्यताका आधारमा समताको परीक्षण र मार्गदर्शन गर्दछ।

घ) समावेशीकरणको सिद्धान्त (Inclusion)

राज्यका विकास प्रणाली तथा व्यवस्थापकीय संरचनामा महिला र पुरुषको न्यायोचित स्थान, समाजका जातजाति, वर्ग, उमेर समूह र विभिन्न क्षमता भएका व्यक्तिको (Gender, Geography, Caste, Ethnicity, Age, Ability), योगदान, सहभागिता, उपलब्धी तथा विकासका अवसरको लेखाजोखा तथा सुनिश्चितताका लागि मार्गदर्शन गर्दछ।

ङ) समविकासको सिद्धान्त (Equal Development)

महिला र पुरुषबीच तथा समाजमा रहेका विभिन्न जातजाति, समुदाय, वर्ग, उमेर समूह र शारीरिक क्षमता भएका व्यक्तिलाई आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक तथा मनोवैज्ञानिक विकासका लागि समान अवसर र सामाजिक

संरचनामा आधारित सबै प्रकारका विभेद, शोषण, हिंसा तथा असमानताबाट मुक्ति र समानताको प्रत्याभूति गराउन मार्गदर्शन गर्दछ ।

५.२. लैससास परिक्षणका विधि तथा चरणहरु : लैंगिक परिक्षणका लागि यस धनगढी उप महानगरपालिकासँग प्रारम्भिक समन्वय पश्चात पालिकामा आइ लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरु पार गरि कार्य सम्पन्न गरिएको छ । जसलाई निम्न अनुसार चरणबद्ध उल्लेख गरिएको छ । :

१. तयारी चरण

सर्वप्रथम नगरपालिकाले ७ देखि १३ जनाको देहाय बमोजिम लैससास कार्यान्वयन समिति गठन गर्नु पर्दछ । उक्त समितिमा देहाय बमोजिम सदस्य रहने व्यवस्था गरिएको छ ।

क्र.सं	पदाधिकारीहरु	पद
१	गाउँपालिका/नगरपालिका अध्यक्ष/प्रमुख	संयोजक
२	उपप्रमुख /उपाध्यक्ष	सदस्य
३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
४	सामाजिक विकास समितिका संयोजक	सदस्य
५	कार्यपालिकाका सदस्यहरुमध्येबाट कम्तिमा २ जना	२ सदस्यहरु
६	महिला सहित संयोजकले तोकेको तीन जना	३ सदस्यहरु
७	सामुदायिक संघ संस्थाहरुमध्येबाट समावेशी प्रतिनिधित्व हुने गरी संयोजकले तोकेको तीन जना	३ सदस्यहरु
८	लैससास हेर्ने विभाग/महाशाखा/शाखाका प्रमुख	सदस्य सचिव

धनगढी उप महानगरपालिकामा रहेको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति २०७७ को कार्यान्वयन समितिको बैठक समितिका संयोजक नगरप्रमुख श्री गोपाल हमाल ज्यूको अध्यक्षतामा मिति २०८१ जेठ १० गतेको दिन सम्पन्न भयो , बैठकले उप महानगरको लैससास परिक्षणका लागि ५ सदस्यीय कार्यदल गठन गर्दै २०८१ जेष्ठ २० र २१ गते परिक्षणका लागि मिति तोकेको थियो ।

धनगढी उप महानगरपालिकाको लैससास कार्यान्वयन समितिको विवरण

क्र.सं	पदाधिकारीको नाम थर	पद
१	श्री गोपाल हमाल	संयोजक
२	श्री कन्दकला कुमारी राना	सदस्य
३	श्री नरेन्द्र बहादुर खाती	सदस्य
४	श्री सुष्मा चौधरी	सदस्य
५	श्री सावित्रा घिमिरे	सदस्य

६	श्री वेद अवस्थी	सदस्य
७	श्री अम्बिका भण्डारी	सदस्य
८	श्री रुपा राइ	सदस्य
९	श्री रोहित चौधरी	सदस्य
१०	श्री पंकजा कुमारी जोशी	सदस्य सचिव

२. कार्यान्वयन चरण

लैससास कार्यान्वयन समितिको बैठक पश्चात लैससास परीक्षण कार्यान्वयन ५ जनाको लैससास कार्यान्वयन कार्यदलको गठन र देहाय बमोजिमको प्रकृया अवलम्बन गरिएको छ ।

२.१. कार्यदलको विवरण

क्र.सं	पदाधिकारीहरु	पद
१	सुस्मा चौधरी – सामाजिक विकास समिति संयोजक	संयोजक
२	निसा आउजी – कार्यपालिका सदस्य	सदस्य
३	कृष्ण चौधरी- UNFPA	सदस्य
४	राजु नेपाली -विज्ञ (PLGSP)	सदस्य
५	पंकजा कुमारी जोशी-महिला विकास अधिकृत	सदस्य

२.१.१.अवलम्बन गरिएको प्रकृया :

- लैससास कार्यान्वयन समितिको बैठकमा छलफल भएका विषय वस्तुको जानकारी लिने कार्य ,
- लैससास परीक्षण कार्ययोजना विस्तृतरुपमा तयार ,समिति समक्ष छलफल गरी स्वीकृत ,
- कार्यदलको कार्ययोजना सम्बन्धमा सम्बन्धित पदाधिकारी र शाखा/महाशाखाका कर्मचारीहरूसंग छलफल गरी जानकारी गराउने,
- लैससास परीक्षणका लागि स्थानिय तहका पदाधिकारी लगायत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा सरोकारवालाहरूसंग समन्वय,
- सन्दर्भ सामाग्रीहरुको अध्ययन,
- सबै सूचकहरुको गंभीरतापूर्वक अध्ययन गर्ने,
- सूचकहरुका लागि प्राथमिक र द्वितीय स्रोतहरुको पहिचान गरी सो अनुरूप सूचना संकलन ,
- सूचना संकलनका विधिहरुको निर्योत गरी उपयुक्त विधिबाट संकलन,
- द्वितीय स्रोतबाट लिइने सूचनाका लागि आवश्यक प्रमाण जुटाउने र सम्बन्धित सूचकमा अंक प्रदान गरी तालिकामा अंक प्रदान गरिएको प्रमाण उल्लेख गरियो,
- नीति, योजना, कार्यक्रम, निर्णय तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनसंग सम्बन्धित प्रमाण तथा आधिकारिक कागजातहरु जुटाउने कार्य,

- प्राथमिक स्रोतका सूचनाका लागि आवश्यकता अनुसार स्थलगत अनुगमन गर्ने र सम्बन्धित सरोकारवालाहरु तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा/महाशाखाका सम्बद्ध कर्मचारी र पदाधिकारीहरु तथा सेवाग्राहीसंग छलफल गर्ने र आवश्यकता अनुसार अन्तर्वार्ता लिन कार्य,
- प्राप्त तथ्यांक र सूचनाहरु दिग्दर्शनमा उल्लेख गरे अनुरूप सूचक र उपसूचकहरु अनुसार विषयवस्तु र सूचना संकलन गर्ने ढाँचा तयारी गर्ने र सो बमोजिम प्रस्तुतिकरण गर्ने र सूचना संकलन वा जानकारी लिन र कार्यशालामा प्रस्तुत,
- कार्यशालामा ती सूचना तथा तथ्यांकको प्रमाणीकरण गर्ने र ती सूचकहरुको सवल पक्ष, सुधार गर्नु पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरुको बारेमा छलफल,
- सुधार गर्नु पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरु न्यूनीकरण गर्न लैससास मूलप्रवाहिकरण कार्य योजना तयार ।

३. प्रतिवेदन चरण

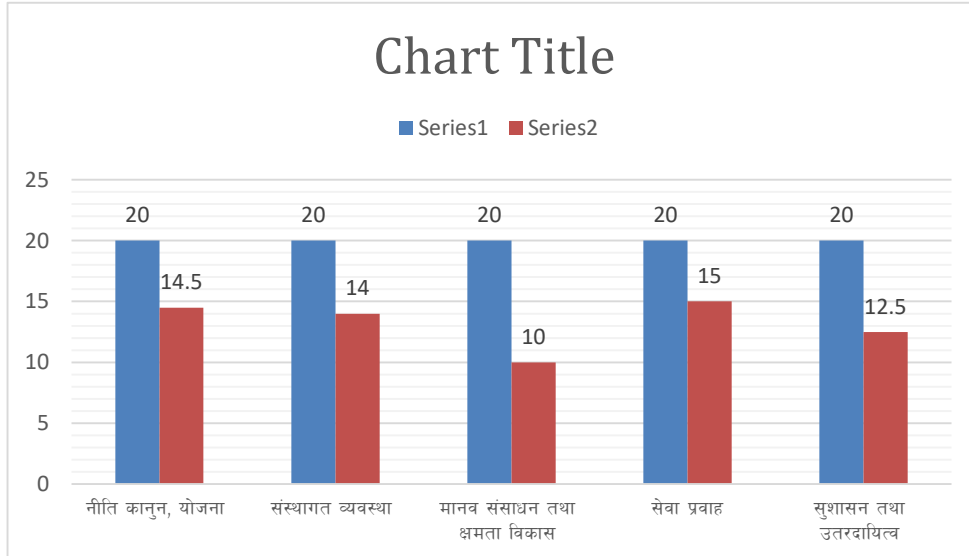
यस चरणमा कार्यदलले प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कहरुलाई प्रतिवेदनका रूपमा प्रस्तुत गरेको । प्रतिवेदनलाई आकर्षक बनाउन यसलाई विभिन्न खण्डमा तयार गरियो । खासगरी प्रतिवेदनमा परिचय खण्ड, तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड, विश्लेषण खण्ड मुख्य फाइन्डिङ्ग, सवल र सुधारयोग्य पक्ष, निष्कर्ष तथा सुझाव खण्ड समावेश गरिएको छ ।

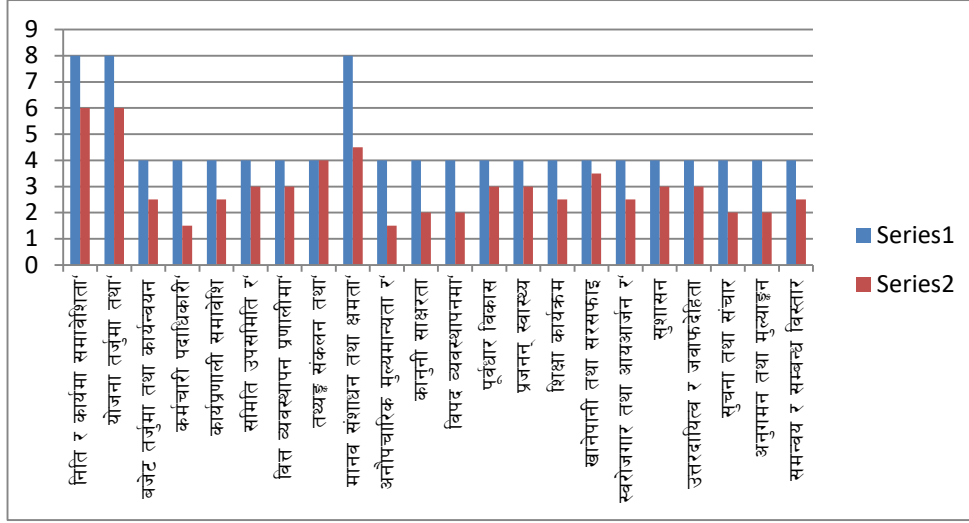
६. लैससास परिक्षणका सहभागिहरु

धनगढी उप महानगरपालिकामा पदाधिकारी ८ जना, कर्मचारी ३१, सरोकारवाला जेशी समुह १२ जना गरी जम्मा ५१ जनाको यस २ दिने लैससास परिक्षण कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीता रहेको थियो । विस्तृत नामावलीको विवरण अनुसूची १ मा उल्लेख गरेको छ ।

तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड

७. तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण र व्याख्या - विभिन्न तालिकाहरु

बिश्लेषण खण्ड

द. लैससास परिक्षण विश्लेषण औजारहरु

संघीय व्यवस्था पश्चात लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणलाई संस्थागत गर्नको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण दिग्दर्शन अनुरूप कार्यविधिको थालनि भएको छ जस्लाई सबै स्थानीय तहहरुले लागु गर्नु पर्ने हुन्छ र अधिकांसले अवलम्बन गर्दै आएका छन् । धनगढी उप महानगरपालिकामा लैससास परिक्षण गर्दा विशेषतः यी तलका विभिन्न विधिहरु र औजारहरु प्रयोग गरिएकोछ ।

- सन्दर्भ सामाग्रीको संकलन र पुनरावलोकन
- लैससास विषयमा क्षमता अभिवृद्धि गरी बभाईमा एकरूपता ल्याउन (लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैससास परिक्षण विषयमा) अनुशिक्षण
- लक्षित समुह छलफल
- मुख्य व्यक्तिहरुको अन्तरवार्ता
- अन्तरवार्ता
- सरोकारवालाको विश्लेषण कार्यशाला गोष्ठी
- प्रश्नावली
- कार्यशाला गोष्ठी
- सवल, कमजोर, अवसर तथा चुनौति विश्लेषण
- कार्ययोजना तयारी

९. तथ्याङ्क तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

धनगढी उप महानगरको गत बषको लैससास परिक्षणमा ५६ दशवलय ५ अंक प्राप्त भएकोमा यस वर्ष ६६ प्राप्त भएको छ। यस प्रतिवेदनका आधारमा आगामी बर्ष तुलनात्मक विश्लेषण गरीनेछ।

क सं	मूल सूचक	कुल अंक	उपसूचक क.सं	उप सूचक	आ.व. २०७९/८०		आ.व. २०८०/८१	
					कुल अंक	प्राप्ताङ्क	कुल अंक	प्राप्ताङ्क
१	नीति, कानून र योजना	२०	१.१	निती र कानूनमा समावेशीता , सहभागीता	८	५	८	६
			१.२	योजना तर्जुमा तथा कार्यक्रम	८	३.५	८	६
			१.३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	२	४	२.५
				कुल प्राप्ताङ्क	२०	१०.५	२०	१४.५
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	१.५	४	१.५
			२.२	कार्यप्रणली समावेशी	४	२.५	४	२.५
			२.३	समिती, उपसमिती र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२	४	३
			२.४	वित्त व्यवस्थापन	४	२	४	३
			२.५	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२	४	४
				कुल प्राप्ताङ्क	२०	१०	२०	१४
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	३.१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	४	८	४.५
			३.२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	२	४	१.५
			३.३	कानुनी साक्षरता	४	२.५	४	२
			३.४	विपद व्यवस्थापनमा समावेशीता	४	२	४	२
				कुल प्राप्ताङ्क	२०	१०.५	२०	१०
४	सेवा प्रवाह	२०	४.१	पूर्वाधार विकास	४	३	४	३
			४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	४	२.५	४	३

			४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	३	४	३
			४.४	खानेपानी तथा सरसफाई	४	३	४	३.५
			४.५	स्वाजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२	४	२.५
			कुल प्रापताङ्क		२०	१३.५	२०	१५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	५.१	सुशासन	४	३	४	३
			५.२	उत्तरकायित्व र जवाफदेहिता	४	२.५	४	३
			५.३	सुचना तथा संचार	४	१.५	४	२
			५.४	अनुगमन तथा मूल्यांकन	४	२	४	२
			५.५	समन्यवय र सम्बन्ध विस्तार	४	३	४	२.५
			कुल प्रापताङ्क		२०	१२	२०	१२.५
कुल जम्मा					१००	५६.५	१००	६६

मुख्य उपलब्धीहरू

१०. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणबाट आएको उपलब्धि

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण पश्चात धनगढी उप महानगरपालिकाको नीति, योजना र कानून, संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्वका क्षेत्रमा लैससासको अवस्थाको लेखाजोखा भएको छ । साथै पालिका मार्फत सञ्चालन भइरहेका विभिन्न क्रियाकलापहरूमा लैङ्गिक संवेदनशीलताको अभ्यासको अध्ययन तथा पृष्ठपोषण प्राप्त भएको छ । उप महानगरपालिकाले अवलम्बन गरेको लैससास नीति तथा कार्यक्रमहरूको अन्तर विश्लेषण गरि नया कार्यक्रमहरू सहितको कार्य योजना तयार गरिएको छ । आगामी दिनमा पालिकालाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमैत्री बनाई थप सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि पनि परिक्षणले मार्ग प्रशस्त गरेको छ । मुख्यतया लैससास परिक्षण पश्चात निम्नानुसार उपलब्धीहरू तथा प्राप्तीहरू पहिचान भएका छन् ।

- सर्वप्रथम त यो पटकको लैसासास परिक्षण जनप्रतिनिधिहरूका लागि नयाँ अनुभव भएकाले लैससास परिक्षण के हो , यसको महत्व र प्रकृतिका बारेमा जानकारी प्राप्त गरेका छन् ।
- उप महानगरपालिकामा पुरुष २८ जना महिला २२ जना र लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक १ तथा अपांगता भएका १ जना, जेष्ठ नागरिक १ जना गरी जम्मा ५१ जनाको सहभागीतामा लैससास परिक्षण सम्पन्न भएको छ ।
- पालिकाको अवलोकन गर्दा धनगढी उप महानगरपालिकाको कार्यालयको वातावरण तथा भौतिक पूर्वाधारहरू लैससास मैत्री रहको पाइन्छ। महिला , पुरुष र अपांगता भएकाहरूका लागि शौचालयको व्यवस्था, लैससास डेष्क, अपांगता डेष्क, व्यवस्था गरेको पाइयो ।
- कार्य पालिकाका महिला, दलित र जनजाति प्रतिनिधिहरूको संख्यात्मक तथा गुणात्मक सहभागीता उल्लेखनीय रहेको थियो , जस्तै समुह छलफल, छलफलको निचोड प्रस्तुति आदी ।
- महिलाहरूको वकालत र सरोकारवालाहरूको संवेदनशीलता बढ्दै गएको पाइन्छ ।
- सार्वजनिक जीवनमा महिला सहभागिता बढ्दै गएको देखिएको छ ।
- महिला बाववालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाले प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन गर्दै आएको।
- लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरूमा महिलाहरूले न्याय पाउन थालेका छन्।
- धनगढी उप महानगरपालिकाको न्यायिक समितिले महिला हिंसा न्युनिकरणका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको पाइन्छ ।
- पालिकाले लैससास सम्बन्धि नीति रणनीति तथा कार्यविधिहरू तयार गरी लागू गरेको र पालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा पनि लैससासको सवाललाई सम्बोधन गरेको छ ।
- सिमान्तकृत, बञ्चितकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायको लागि कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- महिला अधिकार स्थापना र महिला माथि हुने हिंसा विरुद्धको विभिन्न दिवस र अभियान जस्तै महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, किशोरी दिवस, अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस, र स्वच्छ महिनावारी दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको छ ।
- सेवा सुविधामा पहुँच नभएका समुदायहरूका लागि सेवा प्रवाहमा पहुँच पुऱ्याउन घुम्ति शिविर संचालन भएको पाइएको छ ।
- सवल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने, अवसर र चुनौतिको विश्लेषणमा कमजोर पक्ष र चुनौति कम देखिएका छन् भने यो वर्षको लैससास परिक्षणमा प्राप्त गरेको कूल अंक ६६ छ ।

१०.१ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सूचकहरु अंकभार

लैससास परीक्षणका लागि स्थानीय सरकारको नीतिमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी उत्तरदायी कार्यक्रम, आन्तरिक संरचना र मानव संसाधन, सम्बन्ध विस्तार र नेपाल सरकारका प्रतिवद्धताहरु लगायतका विषय वस्तु समेटिएका छन् । लैससास परीक्षणका लागि देहायका पाँचवटा मुख्य सूचकहरु तथा अंकभारको व्यवस्था गरिएको छ ।

क्र.स.	मूल सूचकहरु	अंकभार
१.	नीति, कानून, योजना	२०
२.	संस्थागत व्यवस्था	२०
३.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०
४.	सेवा प्रवाह	२०
५.	सुशासन तथा उत्तरदायीत्व	२०

लैससास परीक्षणका मूल सूचकका उपसूचकहरु र अंकभार

लैससास परीक्षणका प्रमुख पाचवटा सूचकहरु भित्र विभिन्न २२ वटा उपसूचकहरु राखिएका छन् । ती उपसूचकलाई प्रष्ट बनाउनका लागि प्रत्येक उपसूचकमा प्रश्नहरु राखिएका छन् । समग्रमा यस परीक्षणमा १०० वटा प्रश्नहरुको उपयोग गरिएको छ । प्रत्येक प्रश्नको पूर्णाङ्क १ रहेको छ जसमा अवस्था हेरिकन ० – १ सम्मको अंकभार दिन सकिन्छ । उक्त २२ वटा उपसूचकहरु यसप्रकार रहेका छन् :

लैससास परीक्षणका मुख्य तथा सहायक विषय क्षेत्रहरु

क. स.	मुख्य तथा सहायक विषय क्षेत्रहरु	अंकभार	अंकभार
१.	नीति, कानून, योजना	२०	२०
१.१.	नीति, कानून, योजनामा समावेशी सहभागिता	६	
१.२.	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	६	
१.३.	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	२०
२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	
२.२	कार्यप्रणाली समावेशी	४	

२.३	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	
२.४	वित्त व्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशिता	४	
२.५	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	२०
३.१.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	६	
३.२.	अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	
३.३.	कानुनी साक्षरता	४	
३.४.	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	
४	सेवा प्रवाह	२०	२०
४.१.	पूर्वाधार विकास	४	
४.२.	प्रजनन स्वास्थ्य	४	
४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४	
४.४	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	
४.५	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	२०
५.१.	सुशासन	४	
५.२.	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	
५.३	सुचना तथा संचार	४	
५.४	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	
५.५	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	
	कुल जम्मा	१००	१००

ती उपशीर्षकहरूको प्रष्टयाईको लागि प्रत्येकमा व्याख्यान गरीएको छ । ती व्याख्यानको आधारमा अंक दिएर लैससास परिक्षण गरिएको छ । अंक भार दिने तरिका यस प्रकार छन : यदि अवस्थाको विवरणमा राम्रो भएमा र प्रमाणीकरणको आधार भएमा अंक १ दिने, यदि अवस्थाको विवरण र प्रमाणीकरणको आधार पनि मध्यम भएमा अंक ०.५ र यदि अवस्थाको विवरणमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएमा वा व्याख्यानमा हुदै नभएमा अंक ० दिने ।

१०.२ लैससास परीक्षणका अंकभार:

लैससास परीक्षण गर्दा कार्यविधिमा उल्लेख गरिए अनुसार प्रमुख विषयहरु, सूचकहरुको व्याख्या र प्रमाणीकरणको आधारमा अंक दिई लैससास परीक्षण गरिएको छ जस्को प्राप्तअंक मुख्य सूचक अनुसार यस प्रकार छन:

क. स.	मुख्य तथा सहायक विषय क्षेत्रहरु	अंकभार	प्राताङ्क
१.	नीति, कानुन, योजना		
१.१.	नीति, कानुन, योजनामा समावेशी सहभागिता	८	६
१.२.	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	६
१.३.	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	२.५
	जम्मा	२०	१४.५
२	संस्थागत व्यवस्था		
२.१.	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	१.५
२.२.	कार्यप्रणाली समावेशी	४	२.५
२.३.	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३
२.४.	वित्त व्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशिता	४	३
२.५.	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	४
	जम्मा	२०	१४
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास		
३.१.	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	४.५
३.२.	अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	१.५
३.३.	कानुनी साक्षरता	४	२
३.४.	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	२
	जम्मा	२०	१०
४	सेवा प्रवाह		
४.१.	पूर्वाधार विकास	४	३
४.२.	प्रजनन स्वास्थ्य	४	३
४.३.	शिक्षा कार्यक्रम	४	३

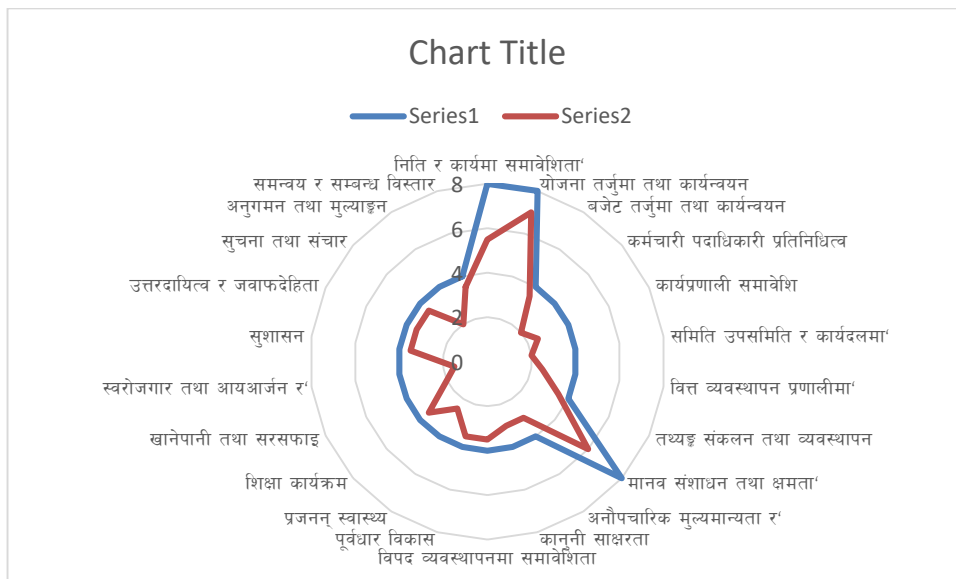
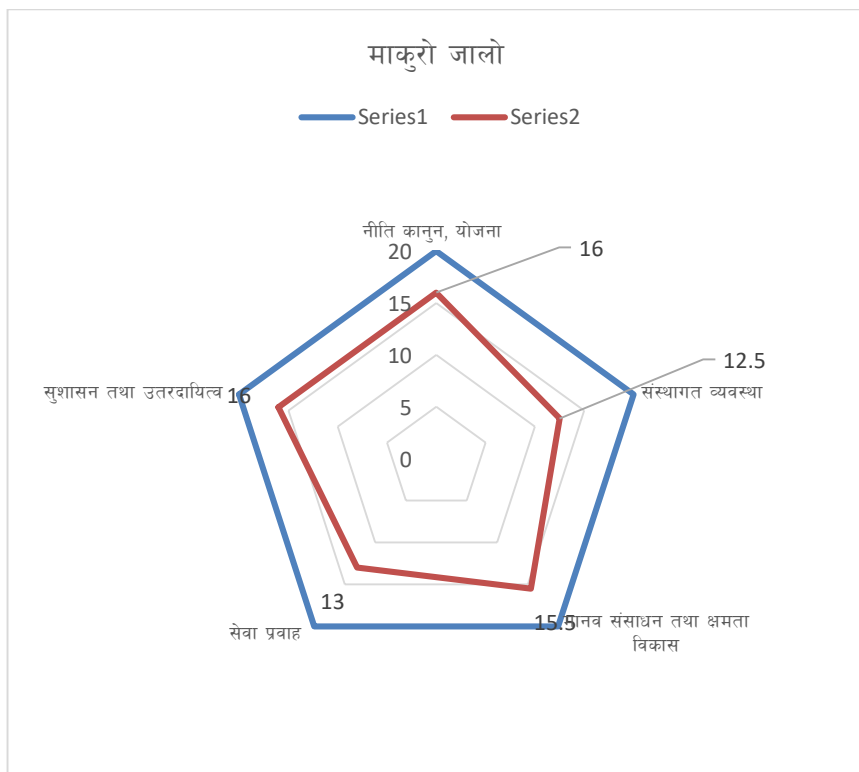
४.४.	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	३.५
४.५.	स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.५
	जम्मा	२०	१५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व		
५.१.	सुशासन	४	३
५.२.	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३
५.३.	सुचना तथा संचार	४	२
५.४.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	२
५.५.	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	२.५
	जम्मा	२०	१२.५
	कुल जम्मा	१००	६६

लैससास परिक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण अनुसूची खण्डमा उल्लेख छ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको मूल सूचकका अंकभार यस प्रकार छन :

क्र.स	सूचक	अंकभार	अंकभार प्राप्त
१	नीति कानुन, योजना	२०	१४.५
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१४
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१०
४	सेवा प्रवाह	२०	१५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१२.५
	जम्मा	१००	६६

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आधारमा अंकभार र माकुरी जालो

११. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवल, सुधार गर्नु पर्ने, अवसर र चुनौतीहरू

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवल तथा सुधार गर्नु पर्ने पक्ष तथा अवसर चुनौतीहरू पृथा उत्तरगंगा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने सन्दर्भमा पालिकाको सवल पक्ष तथा सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई विश्लेषण गर्दा प्राप्त भएको सुझाव ५ वटै क्षेत्रको निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. नीति, कानून, योजना

मुल विषय	सवल पक्ष	सुधार गर्नुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतीहरू
	स्थानिय नीति तथा कानून निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेको	प्रक्रियागत क्षमताका लागि समयसापेक्ष तालिमको व्यवस्था हुनुपर्ने कानून निर्माण गर्न कार्यक्रम बनाई समय सापेक्ष परिमार्जन गर्नुपर्ने ।	आवश्यक कानून नीति निर्माण गर्ने संरचनाका साथै प्रयाप्त जनशक्ति रहेको लै स सा स लगायत धेरै नीति तथा कानूनहरूको निर्माण भइ कार्यान्वयन भइरहेको	स्थानीय नीति, कानून र योजना तर्जुमा गर्दा लैससासको दृष्टिकोणबाट सुनिश्चित गरी तर्जुमा गर्नु र त्यसको कार्यान्वयन गर्नु
नीति कानून योजना	बजेट सिमा निर्धारण तथा मार्गदर्शनमा लैससासका विविध पक्षको सम्बोधन भएको	सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा लैगिक तथा सामाजिकरूपमा बहिस्करणमा परेका व्यक्ति र समुहलाई लागत अनुरूप पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्नुपर्ने	जनतासंग प्रत्यक्ष जोडिने जनप्रतिनिधिहरू (सामुदायिक परिचालन, मुद्दा तथा सवालहरू बुझेको, जनता संग नियमित अन्तरक्रिया गर्ने)	सामाजिक चालचलनका कारण लैससास न्युन प्राथमिकतामा पर्ने गरेको ।
	स्वीकृत भएका ऐन, कानून, नीति नियम, नियमावली र कार्यविधिहरू पालिकाको वेबसाइटमा राखिएका ।	कानून तथा नीति निर्माणको क्रममा वन्चितकरणमा परेका वर्गको सुझाव लिने नगरेको ।	स्थानिय सरकारले विकास साभेदार , नागरिक समाज संस्था र नागरिकसंगको सहकार्यमा	ईन्टरनेटको सीमित पहुँच

			आवश्यकता अनुसार योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्न सक्ने	
आवधिक, बार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा समावेशी विकासको निति, रणनिति र कार्यक्रम बनेको	योजना बनाउँदा सत्य तथ्य तथ्याँक यथार्थपरक लागत संग बजेटको उचित व्यवस्था गर्नुपर्ने सरोकारवालाहरु तथा लक्षित समुदायसंग ब्यापक परामर्श गरिनुपर्ने	अन्य निकायहरुसंगको समन्वय र सहकार्यको सम्भावना छ।	आवधिक योजना र नीति, कार्यक्रम र बजेटको तालमेल कम हुनु ।	
विभेद जन्य कार्य रोक्ने प्रयास भएको लैससास डेस्क र सम्पर्क कर्मचारी तोकिएको लैससास नीतिको कार्यान्वयन भएको	पदाधिकारी र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धी आवश्यक	सरोकारवाला निकायहरु, स्थानीय विकास साभेदारहरु सहकार्यका लागि प्रतिबद्ध, क्षमता विकास योजना तयार भएको	रुढीवादी चालचलन र हानीकारक परम्परागत कुसँस्कारहरु सरोकारवाला निकायहरुसंगको प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य	

२. संस्थागत व्यवस्था

मुल विषय	सवल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरु
संस्थागत व्यवस्था	स्थानीय स्तरमा गठित समिति उपसमिति र कार्यदलहरुमा महिला र पुरुषको समानुपातिक प्रतिनिधित्व	निर्णयक तहमा (पदाधिकारी र कर्मचारी) आर्थिक तथा समाजिक रुपमा पछाडी परेका तथा पारिएका महिला, दलित, सिमान्तकृत बहिष्करणमा र जोखिममा परेकाको प्रतिनिधित्व वढाउनुपर्ने	नगरसभा र कार्यपालिकाले आवश्यक नितिगत व्यवस्था गर्न सक्ने ।	समिति उपसमिति र कार्यदलहरु गगठन गर्दा समावेशी ब्यवस्था अनुसार गर्न सहज नभएको,
	अपांगमैत्री बालमैत्रि लैससास मैत्रि पुर्वाधारको व्यवस्था भएको।	लैसासको विधिवत रुपामा निर्णय पक्रियामा अवलम्बन गर्ने सेवा प्रभाव गर्नुपर्न संरचनाहरु सबैगर्ग जातजाति समुदायको पहुँचमा हुनुपर्ने ।	लैससास मैत्री पुर्वाधारको कारणले लक्षित वर्गहरुले सहजता पुर्वक सेवा लिएको	लैससास मैत्री पुर्वाधार तोकिएको समयमा पुरा गर्नु
	हिंसा रहित पालिका निर्माणमा धनगढी उप महानगरपालिका प्रतिबद्ध रहेको	बर्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी चरणबद्ध योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने । बजेटको पर्याप्त व्यबस्थाहुन सके सरकारको निति अनुसार कार्यक्रम हरु संचालन गर्नुपर्ने	कार्यवीधि तयार गरी अन्य सरोकारवालाहरुसंगको सहभार्यमा काम गर्न सकिने	विद्यमान विभेदकारी सामाजिक संरचना र चालचलना
	उप महानगरपालिकाको पार्श्वचित्र निर्माण भई तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी	पार्श्वचित्र अद्यावधिक गर्ने र पालिकाको नीति र योजना तयार गर्दा यसको प्रयोग गर्ने	पालिकाको पार्श्वचित्रलाई अद्यावधिक गरी डिजिटल प्रोफाइल तयार गर्न सकिने ।	

	<p>योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माणसंग समाजस्य गरिएको, सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभ ग्राहीको तथ्यांक अद्यावधिक गरिएको ।</p>	<p>सुचना प्रणाली लाई व्यवहारिक र समयसापेक्ष प्रविधि मैत्री बनाउनु पर्ने ।</p>		
--	--	---	--	--

३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

मुल विषय	सबल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरु
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	<p>उप महानगरपालिकालाई आवश्यक नीति नियमहरु निर्माण गरिएका , जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी नीति निर्माण र कार्यन्वयनमा प्रतिवद्ध</p>	<p>नीति, कानुन, योजना तर्जुमा र विद्यमान कानुनम्वन्धी अभिमुखिकरण संचालन गर्ने</p>	<p>बाह्य मानवीय श्रोतको सहज उपलब्धता रहेको।</p>	<p>पदाधिकारीहरुको कार्य व्यस्तता ।</p>
	<p>दरवन्दी अनुसार कर्मचारीको आंशिक पदपुर्ति भई सेवा प्रवाहमा सहजता भएको</p>	<p>लैंगिक तथा समावेशि विकासका लागि क्षमता विकास कार्ययोजना पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन अभिलेख गर्ने समान अवसरको प्रत्याभुति सकारात्मक विभेदको निति अवलम्बन गर्नुपर्ने ।</p>	<p>जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता विकासका तालिम प्रदान गरी कार्य दक्षतामा सुधार गर्न सकिने । उचित व्यवस्थापन तथा आधुनिक सुचना प्रणालीको Right man in right place को निति अवलम्बन</p>	<p>जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको माग अनुसारको र आवश्यकता अनुसार क्षमता विकास कार्यक्रमहरु गर्न ।</p>

	निर्णायक तहमा तथा विभिन्न समिति वा उपसमितिमा महिलाको प्रतिनिधित्व सुश्चित गरिएको	असल अभ्यासलाई निरन्तरता दिने ।	विषयगत समिति, उपसमिति, उपभोक्ता समितिहरु र टोल विकास संस्थाहरु परिचालन	संख्यात्मक प्रतिनिधित्वका साथै गुणात्मक प्रतिनिधित्वमा सुधार गर्न ।
	मानव संसाधन विकासको लागि पालिकाले क्षमता विकास योजनालाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै आएको	अन्य पालिकासंग समेत सहकार्य गरी मानव संसाधन विकास केन्द्रको स्थापना गर्ने सबै वर्ग जातजातीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने ।	प्रदेश सरकार, विकास साभेदार र अन्य पालिकाको सहकार्यमा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्न सकिने	पालिकामा मानव विकास केन्द्र वा शाखाको व्यवस्था तथा बजेट व्यवस्था भएको हुनेछ ।
	महिला माथि भएको हिंसा र भेदभावको न्यूनीकरण, बाल विवाहको रोकथाम सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भैरहेका	सम्पन्न कार्यक्रमहरुको प्रभाव विश्लेषण गरी दस्तावेजकरण गर्न आवश्यक	विषयगत शाखाहरुमा दरबन्दी अनुसारको कर्मचारी उपलब्धता तथा श्रोत संस्थाहरुको सेवा लिइ कार्य गर्न सकिने	उपलब्ध कर्मचारीहरु वीचको समय र कार्यबोझ व्यवस्थापन भएको हुनेछ ।

४. सेवा प्रवाह

मुल विषय	सवल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरु
सेवा प्रवाह	निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना तयार सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा लैससास मैत्री हुनेगरी आवश्यक मापदण्ड पुरा गर्न निर्देशन दिने गरेको	सार्वजनिकका साथै निजी संरचनाहरुलाई पनि मापदण्ड अनुसार तयार गर्न सचेतना, अभिमुखिकरण र नियमन कार्यको प्रभावकारी रुपमा निरन्तरता	भवन आचारसंहिता लागु गरिएको	सार्वजनिकका साथै निजी संरचनाहरुलाई पनि मापदण्ड अनुसार तयार गर्न सचेतना, अभिमुखिकरण र नियमन कार्य प्रभावकारी रुपमा भएको हुनेछ ।

		स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन गरि जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका कर्मचारीलाई विशेष कार्यक्रम संचालन गर्न ।		
५. सुशासन र उत्तरदायित्व				
मुल विषय	सबल पक्ष	सुधार गनुपर्ने पक्ष	अवसर	चुनौतिहरु
सुशासन	Website मार्फत सूचनाहरु र जानकारी (वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, नीति ,नियमहरु , प्रतिवेदनहरु , सुचना जानकारी) सार्वजनिककरण गर्ने काम व्यवस्थित गरिएको	असल अभ्यासका रुपमा निरन्तरता दिदै , सामाजिक संजालहरु मर्फत पनि जनताको पहुच अभिवद्धी गर्ने वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र सेवा प्रभावको मूल्यांकनका लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन पश्चात निर्वाचित पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुले सम्बन्धित कार्य उत्तरदायित्व लिने व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गराउने ।	आवश्यक जनशक्ति पालिकामा रहेको	गुणस्तरीय इन्टरनेटसेवाको उपलब्धता र वोवसाईट हेर्ने लक्षित समुदायको संख्या कम हुनु।
	सवै शाखा ईकाईहरुको सेवा प्रभाव प्रभावकारी रहेको ।	कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च राख्न सेवा प्रवाह गरे वाफत पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गर्ने परिपाटीको विकास गरिनुपर्ने ।	पालिकाको आवधिक योजना, राजव सुधार योजना, क्षमता विकास योजना र वातावरणीय सुधार योजना तयार भैससका ।	श्रोत साधनको

		प्रत्येक नगरवासी लाई समान र समताको सिदान्त अनुसार सेवा प्रभावलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन आधुनिक सुचना प्रविधीको प्रयोग गरी कार्यालयलाई तथा सेवाग्राहीलाई प्रविधीमैत्री सेवा प्रभाव गर्नुपर्ने।		
	पालिकाले प्रवाह गर्ने सवाहरुको जानकारीका लागि नागरिक वडा पत्रको व्यवस्था डिजिटल वडा पत्रको व्यवस्था गुनासो सुनवाई तथा व्यवस्थापन का लागि अधिकारी तोकिएको सुझाव पेटी राखिएको	गुनासो सुनवाई तथा व्यवस्थापन नियमित रुपमा गर्नपर्ने	पालिकाले नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था गरेको	नागरिक संलग्नता तथा सकृयता वढेको हुनेछ ।
	नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई लगायत सामाजिक जवाफदेहिताका औजार कार्यन्वयनमा ल्याइएको।	महिला विकासका लागि वेइजिंग घोषणा पत्रका प्रतिवद्धताहरु कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । बन्चितिकरणमा परेका समुदायले पुरा लाभ लिए नलिएको प्रभाव मुल्यांकन गर्नुपर्ने अनुगमन मुल्यांकनबाट सिकेका पाठहरु योजनामा समावेश गर्नुपर्ने	गैसससंगको सहकार्यमा प्रभाव मुल्यांकन गराउन सकिने अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समतिलेको सक्रियतामा कार्य गर्न सकिने। सार्वजनिक सुनुवाईमा बर्हिगमन अभिमत (Exit Poll) र नागरिक प्रतिवेदन पत्र (CRC) जस्ता विधिहरुको प्रयोग गर्न सकिन्छ ।	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रकृत्यामा बन्चितिकरणमा परेकाहरुको सहभागिता न्युन हुनु

	संघ र प्रदेश सरकारसंग समन्वय सहकार्य र सहजिकरण हुने गरेको।	अन्तरपालिका, प्रदेश र संघ स्तरमा सहकार्य वढाइ लैससास प्रवर्धनका लागि कार्यक्रमहरु गर्ने	स्थानीय तहको स्वमुल्यांकन का आधारमा तयार पारिएको क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयन	सबै तहका सरकार बीच सहकार्य गर्न समय मिलाउन तथा प्रकृया पुरा गर्न समय लाग्ने ।
--	--	---	---	---

१२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको कार्ययोजना

यस धनगढी उप महानगरपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने सन्दर्भमा पालिकाको सबल पक्ष तथा सुधार्नु पर्ने पक्षलाई विश्लेषण गर्दा प्राप्त भएको सुझावको आधारमा उप महानगरपालिकाले आगामि दिनमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मुद्दालाई पुर्ण कार्यान्वयन गर्नको लागि निम्न बमोजिम कार्य योजना प्रस्तुत गरिएको छ ।

धनगढी उप महानगरपालिका

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण २०८१

कार्ययोजना

मिति : २०८१/२/२० र २१

मूल शिर्षक		सूधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
१ नीति कानून र योजना तर्जुमा (२०)	१६	१.१.२ नीति कानून योजना तर्जुमा गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका दृष्टिले लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी विभिन्न शाखा तथा कार्यपालिकामा छुलफल तथा निर्णय गर्ने ।	सामाजिक विकास शाखा	नगर सभा, कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ श्रावण मसान्त र निरन्तर		नपर्ने

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		१.१.६ विभेद उपर गुनासो सुनुवाई संयन्त्रलाई सक्रिय बनाउनका लागि बजेट तथा अभिमुखीकरण गर्ने	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक इकाई	कार्यपालिका	सामाजिक विकास शाखा	२०८१ भाद्र मसान्त सम्म		नपर्ने
		१.१.८ उप महानगरपालिकाको श्रम नीति तर्जुमा गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ भाद्र मसान्त सम्म		नपर्ने
		१.२.५ योजना तर्जुमा गर्नुपूर्व लक्षित समुहलाई संलग्न गरी प्रत्येक समुहसँग छुट्टाछुट्टै बैठक बसी अवस्था विश्लेषण गर्ने	सम्बन्धित वडा र महिला बालबालिका	कार्यपालिका	सम्बन्धित वडा र सामाजिक विकास शाखा	२०८१ असार मसान्तभित्र		नपर्ने
		१.३.२ लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट र समावेशी बजेटको परिक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका /नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असार	पर्ने	
		१.३.३ क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटको व्यवस्था गर्ने	सामाजिक विकास शाखा / अन्य शाखाहरू	कार्यपालिका /नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असार	पर्ने	
२ संस्थागत व्यवस्था (२०)	१२.५	२.१.२ पदपूर्ति गर्दा सकारात्मक विभेद प्रणाली अपनाउने नीतिगत व्यवस्था गर्ने	प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असार		नपर्ने

मूल शिर्षक		सूधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		२.१.४ जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई क्षमता विकासको अवसरमा सकारात्मक विभेदको नीति अवलम्बन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	नियमित	पर्ने	
		२.२.४ महिला बालबालिका र लक्षित समुदायको सहभागिता हुने गरी लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति गठन गर्ने र सो मार्फत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिलाई सुझाव र योजनाको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने	सामाजिक विकास शाखा, प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	२०८१ श्रावण		नपर्ने
		२.३.३ सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा टोल विकास संस्था, लक्षित समूहको सहभागिता तथा सुझाव सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाउने	सामाजिक विकास शाखा, महिला बालबालिका	कार्यपालिका	प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा	नियमित		नपर्ने
		२.४.१ आर्थिक ऐन र विनियोजन ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै लैससास सम्बन्धी कोषको स्थापना तथा कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असार	पर्ने	

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
३ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास (२०)		२.४.४ सामाजिक समावेशीकरण डेस्कलाई प्रभावकारी बनाउन छुट्टै बजेटको व्यवस्था गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असोज	पर्ने	
		२.५.३ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा स्थानीय तहको पार्श्वचित्र अद्यावधी गरी सोमा आधारित भएर गर्ने	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	कार्यपालिका / नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ जेष्ठ १५		नपर्ने
	१५.५	३.१.६ अन्य पालिकासँगको सहकार्यमा स्थानीय मानव संसाधन केन्द्र स्थापना गर्ने	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	कार्यपालिका / नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असोज सम्म	पर्ने	
		३.१.७ लक्षित समुदायलाई पूर्व आयोग तयारी कक्षा सञ्चालन गर्ने	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक इकाई	गाउँ कार्यपालिका तथा गाउँसभा	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	२०८१ चैत्रसम्म	पर्ने	
		३.२.२ लैङ्गिक हिंसामुक्त नगर घोषणाउन्मुख क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न कानूनी तथा संस्थागत पूर्वाधार तयार गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८१ असोज	पर्ने	

मूल शिर्षक		सूधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		३.३.२ स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य सभाका सदस्य र शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा प्रक्रिया र समस्या समाधानका विषयमा अभिमुखीकरण गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	गाउँपालिका	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	२०८१ असोज	पर्ने	
		महिला बिकाश शाखामा थप २ जना महिला विकास अधिकृत थप गर्ने	कर्मचारी प्रशासन शाखा	कार्यपालिका, नगर सभा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	२०८१	पर्ने	
		लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना रकम खर्च गर्ने कार्यविधि निर्माण गर्ने	महिला बिकाश शाखा	कार्यपालिका	सबै शाखा, सबै कर्मचारी, सबै जना प्रतिनिधि	२०८१		नपर्ने

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		उपमहानगरपालिकामा अधिकृतस्तर का महिला कर्मचारीहरु नियुक्त गर्ने/ प्राथमिकता दिने/ शाखा प्रमुखको जिम्मेवारी महिला कर्मचारीलाई दिने	कर्मचारी प्रशासन शाखा	कार्यपालिका, नगर सभा	कर्मचारी प्रशासन शाखा	२०८१ असोज बाट		नपर्ने
		जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई महिला हक हित र अधिकार सम्बन्धी बेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटेका वाहवटा प्रतिवद्धता, CEDAW, ICPD सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा	नगर प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,	UN Agencies (UNDP, UNFPA, UNOPS)	२०८१	पर्ने	
४ सेवा प्रवाह (२०)	१३	४.१.३ लैससासलाई सम्बोधन हुने गरी स्थानीय भवन मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने	पूर्वाधार विकास शाखा	नगरकार्यपालिका / नगर सभा	पूर्वाधार विकास शाखा	२०८१ असोज मसान्त	पर्ने	
		४.२.२ उप महानगरको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी लगायत सार्वजनिक संस्थाहरुमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	नगरकार्यपालिका / नगर सभा	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	२०८० असार मसान्त	पर्ने	

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		४.२.४ लक्षित समुदायको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमका लागि बजेटको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	नगरकार्यपालिका / नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८० असार मसान्त	पर्ने	
		४.४.३ सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रममा लैङ्गिक समानता र चेतनामूलक कार्यक्रम समावेश गर्ने	वडा कार्यालय	कार्यपालिका	वडा कार्यालय र सामाजिक विकास शाखा	निरन्तर		नपर्ने
		४.५.२ स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समुहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने	वडा कार्यालय, सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	निरन्तर	पर्ने	
		४.५.४ गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथ मूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति अनुरूप कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक बिकाश शाखा	नगरकार्यपालिका / नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	निरन्तर	पर्ने	
५. सुशासन तथा उत्तर दायित्व (२०)								
		५.२.३ सार्वजनिक परिक्षण सार्वजनिक सुनसवाई सामाजिक परिक्षण कार्यक्रममा अर्थपूर्ण सहभागिता गरि कार्यक्रम संचालन गर्ने	विषयगत शाखा	नगरकार्यपालिका / नगर सभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	नियमित		नपर्ने

मूल शिर्षक		सुधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		५.४.१ सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन गर्दा लक्षित वर्ग समुदायले प्राप्त अवसरहरूको प्रभाव विश्लेषण गर्ने व्यवस्था मिलाउने	अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति	नगरकार्यपालिका / नगर सभा	विषयगत शाखा	नियमित		नपर्ने
		५.४.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने व्यवस्था प्रभावकारी बनाउने	अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति	गाउँ कार्यपालिका र सभा	प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	२०८० असार		नपर्ने
		महिला विकासका लागि वेईजिड घोषणापत्रका १२ प्रतिबद्धताहरू सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	महिला विकास महाशाखा	नगर कार्यपालिका	महिला विकास तथा साझेदार संघसंस्थाहरू	आव २०८१०/८२		
		संयुक्त राष्ट्र संघिय बाल अधिकार महासन्धी १९८९ मा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यन्वयन गर्न बजेट विनियोजन गरि कार्यक्रम संचालन गर्ने	महिला विकास महाशाखा	नगर कार्यपालिका	महिला विकास तथा साझेदार संघसंस्थाहरू	आव २०८१०/८२		
		स्थानीय भाषामा सुचनाहरू प्रसारण गर्न बजेट विनियोजन गरी स्थानिय रेडीयो पत्रपत्रिकामा सामाजिक संन्जालमा स्थानीय भाषाको सुचना प्रशारण गर्न खालका कार्यक्रम संचालन गरिने	महिला विकास महाशाखा	नगर कार्यपालिका	महिला विकास तथा साझेदार संघसंस्थाहरू	आव २०८१०/८२		

मूल शिर्षक		सूधारका लागि आवश्यक क्रयाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधी	थप दायित्व पर्ने नपर्ने	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
		लैससास सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्न बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरिने	महिला विकास महाशाखा	नगर कार्यपालिका	महिला विकास तथा साझेदार संघसंस्थाहरु	आव २०८१०/ ८२		
		५.५.३ लैसससँग सम्बन्धित समूह सञ्चाल तथा संयन्त्रका पदाधिकारीलाई क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने नीति तथा कार्यक्रमको व्यवस्था गर्ने	सार्वजनिक तथा क्षमता विकास समिति	गाउँ पालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	२०८०असा र मसान्त		नपर्ने

निष्कर्ष तथा सुभाव

धनगढी उप महानगरपालिकाको आन्तरिक संरचना, कार्यसंस्कृति तथा योजना तर्जुमा एवं नीति निर्माण प्रक्रियामा वन्चितकरणमा तथा जोखिममा परेका वर्गहरूको आवश्यकता पहिचान गर्ने, श्रोतको विनियोजन गर्ने तथा विनियोजित श्रोतलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सामाजिक विकास शाखाबाट सो वर्गहरूको क्षमता विकास गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन भएको देखिन्छ। उप महानगरले आवधिक योजना, राजस्व सुधार योजना, लैससास रणनीतिक योजना तयार गरिएको वार्षिक कार्ययोजना तयार पारी कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन, बजेट समेतको व्यवस्था गरी लैससास सम्बन्धी व्यक्ति तोकेर कार्य सम्पादन गरिरहेको पाइयो। यसका साथै लैससासका विषयमा आन्तरिक तथा बाह्य आयोजनामा हुने कार्यक्रमहरूमा सहभागी गराउदै पालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको बुझाइमा प्रष्टता तथा एकरूपता ल्याउने नीति लिएको पाइयो। पालिकाको क्षमता विकास योजना तयार भैसकेकोले यसको सफल कार्यान्वयन गर्दै पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको लैससास सम्बन्धी क्षमता विकास कार्य प्राथमिकताका साथ संचालन गर्न आवश्यक छ। पालिकाले लैससास परिक्षण गत आ.व. २०७९ / ०८० मा नगरेको पाइयो, निरन्तर रूपमा लैससास परिक्षण गरी त्यसका आधारमा रहेर वार्षिक योजना तयार पारेर लागु गर्न आवश्यक देखिन्छ।

उप महानगरपालिकाको विषयगत समिति तथा योजना एवं श्रोत विनियोजनमा प्रत्यक्ष भूमिका खेल्ने समिति तथा संरचनाहरूलाई पनि लैससासको विषयमा अभिमुखीकरण जरुरी छ। लैससासको विषयलाई पालिकाको योजना, नीति, रणनीतिमा मूलप्रवाहीकरण गरी बजेट विनियोजन मार्फत विशेष योजना तथा परियोजना निर्माण गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन जरुरी छ। पालिकाका नीति निर्माण तहमा वसेका व्यक्तित्वहरूलाई अन्तराष्ट्रिय सन्धी सम्झौता, प्रचलित कानुनी प्रावधान र व्यवस्थाका साथै सहभागीमुलक योजना प्रकृयाका ७ चरण, योजना छनौटका आधारहरूको वारेमा जानकारी तथा ज्ञानको आधारमा स्थानीय नीति, नियम र योजना निर्माण तथा त्यसको स्थानीयकरण गरी व्यवहारिकतामा ल्याउनु आवश्यक छ।

पालिकामा रहेको न्यायिक समितिले महिलाका मुद्दाहरूलाई केही हदसम्म सम्बोधन गरेको भएता पनि समितिको पहुँचमा बाहिर रहेका महिलाहरूको शारीरिक, मानसिक तथा संवेगात्मक हिंसाहरूलाई समेट्न नसकेकोले अहिले पनि आम महिलाहरू हिंसा सहनु आफ्नो भाग्यमा लेखेको भन्ने स्वीकारेर वस्न बाध्य छन्। त्यसैले यो कुरालाई सम्बोधन गर्न पालिकामा मेलमिलापकर्ताहरू सक्रिय पाउँदै वडातहमा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरू थप सुदृढ गराउन सके महिला हिंसाहरूको रिपोर्ट गर्ने दर वढाउनुको साथै मेलमिलाप मार्फत महिला हिंसामा न्युनीकरण ल्याउन सकिन्छ। महिला हिंसा एउटा शुन्य सहनशिलताको विषय हो भन्ने विषयमा महिला, पुरुष तथा आम समुदायमा एउटा सशक्त जागरणको आवश्यकता भएकोले हिंसाबाट पीडित वा पीडित हुन सक्ने महिला, बालबालिका, पुरुष सबैलाई राखेर वडागत रूपमा आम जागरण कार्यक्रम प्रभावकारी हुने देखिन्छ।

यस धनगढी उप महानगरको लैससास परिक्षणबाट आएको नतिजालाई हेर्दा सन्तोषजनक अवस्था पाइयो साथै पालिकाको लैससास सम्बन्धी सकारात्मक धारणा देखियो। पालिकाको जम्मा अंक ६६ प्राप्त भएको छ जसमध्ये अधिकतम सेवा प्रवाहमा १५, , नीति, कानुन, योजनामा १४.५, संस्थागत व्यवस्थामा १४, सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा १२.५ अंक र मानव संसाधन तथा क्षमता विकासमा न्युनतम १० अंक प्राप्त भएको छ। सो अंकभार अनुसार यस पालिकाले मानव संसाधन तथा क्षमता विकास र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा वढी जोड दिन पर्ने र लैससासको सबै क्षेत्रहरूमा सुधारको आवश्यकता देखिएको छ।

सुभावहरु

लैससास परिक्षणवाट आएको नतिजाको आधारमा यस धनगढी उप महानगरपालिकाले लैससासको क्षेत्रमा निम्न बमोजिम सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ:

- उप महानगरपालिकाको गुरु योजना,आवधिक योजना, लैससास रणनीतिक योजना, क्षमता विकास योजना,राजस्य सुधार योजना र वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट बीच तादात्म्यता बनाउदै, विषयगत शाखाहरु बीचको अन्तरसम्बन्ध र सहकार्यमा कार्यसंचालन गर्ने ।
- तयार पारिएको क्षमता विकास योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिने ।
- लैससास नीति पुर्णरूपमा कार्यान्वयन गर्न लैससास डेष्कको व्यवस्थापन र सवलिकरण गर्ने ।
- दलित शसक्तिकरण निति तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- राष्ट्रले अबलम्बन गरेका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरु जस्तै वेइजिङ्घ घोषणा पत्रको कार्य योजना, महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका भेदभाव अन्त्यको सन्धिलाई पालिकाले आफनो कार्यक्रमहरुमा बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने, उपरोक्त योजना तथा प्रतिबद्धतालाई योगदान पुग्ने गरी पालिकाले गरेका कामहरुको दस्तावेजिकरण सुधार गर्न पर्ने ।
- लैससासको अवधारणाको बारेमा पालिकाका सवै पदाधिकारीहरु तथा कर्मचारीहरुलाई जानकारी गराउनु पर्ने ।
- न्यायिक समितिको कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा बढीभन्दा बढी जनता समक्ष पुर्याउन तथा महिला, दलित र सीमान्कृत जनताको न्यायमा पहुँच अभिवृद्धी गर्न मेलमिलाप कर्ता र न्यायीक समिति सदस्यहरुको क्षमता विकासका साथै थप उप्रेरण जगाउन, मनोसामाजिक परामर्श जस्ता कार्यहरु गर्न आवस्यक देखिन्छ।

अनुसूचि १ : धनगढी उपमहानगरपालिका सहभागीको विवरणः

क्र सं	नामथर	पद	संस्था	समुदाय	लिङ्ग	अपांगता भएनभएको/	उमेर समूह
1	कन्दकला कुमारी राना	उपप्रमुख	धनगढी उपमहानगरपालिका	रानाथारु	महिला	नभएको	२
2	नरेन्द्र बहादुर खाती	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	३
3	गेहेन्द्र बम	कार्यकारी निर्देशक	PLGSP	क्षेत्री	पुरुष	" "	३
4	कृपाराम उपाध्याय	सचिवालय प्रमुख	" "	बाहुन	पुरुष	" "	३
5	धर्मराज ओझा	वडा अध्यक्ष	वडा नं २, ध.उ.म.न.पा.	बाहुन	पुरुष	शारीरिक अपांगता भएको	२
6	चक्र बहादुर नेपाली	कार्यपालिका सदस्य	धनगढी उपमहानगरपालिका	दलित	पुरुष	नभएको	३
7	करुणा नेपाल	अध्यक्ष	सुदुरपश्चिम समाज	बाहुन	लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक	" "	२
8	यसोदा भण्डारी	कार्यपालिका सदस्य	धनगढी उपमहानगरपालिका	बाहुन	महिला	" "	३
9	रुपा राइ	अध्यक्ष	सफल नेपाल	जनजाती	महिला	दृष्टिबिहिन अपांगता	३
10	निशा कुमारी आउजी	कार्यपालिका सदस्य	धनगढी उपमहानगरपालिका	दलित	महिला	नभएको	२
11	जानकी ताम्राकार	सामाजिक परिचालक	वडा नं 9, ध.उ.म.न.पा.	दलित	महिला	" "	२
12	बिन्दु तामाङ्ग	कार्यपालिका सदस्य	धनगढी उपमहानगरपालिका	जनजाती	महिला	" "	२
13	सुष्मा चौधरी	कार्यपालिका सदस्य	धनगढी उपमहानगरपालिका	चौधरी	महिला	" "	२

14	मोह निगार अन्सारी	स्वास्थ्य स्वयम् सेविका	धनगढी उपमहानगरपालिका	मुस्लिम	महिला	" "	३
15	इ. डिजराज भट्ट	डिभिजनल इन्जिनियर	" "	बाहुन	पुरुष	" "	३
16	योगेश कुमार अवस्थी	शाखा प्रमुख	स्वास्थ्य शाखा ध.उ.म.न.पा.	बाहुन	पुरुष	" "	२
17	मिना जोशी	उद्यम सहजकर्ता	धनगढी उपमहानगरपालिका	बाहुन	महिला	" "	२
18	टंक बहादुर विष्ट	सामाजिक विकास अधिकृत	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	३
19	माया भण्डारी	कार्यपालिका सदस्य	" "	क्षेत्री	महिला	" "	३
20	सावित्रा घिमिरे	अध्यक्ष	DWRF	दलित	महिला	" "	३
21	सुरेन्द्र सिं कार्की	प्रशासकीय अधिकृत	धनगढी उपमहानगरपालिका	क्षेत्री	महिला	" "	३
22	चन्द्र बहादुर महारा	रोजगार संयोजक	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	२
23	नरेन्द्र भट्ट	GIS engineer	" "	बाहुन	पुरुष	" "	२
24	नन्दराज भट्ट	कार्यकारी निर्देशक	HDDSN	बाहुन	पुरुष	शारीरिक अपांगता भएको	२
25	अशोक अवस्थी	वातावरण अधिकृत	धनगढी उपमहानगरपालिका	बाहुन	पुरुष	" "	२
26	लेखनाथ ओझा	शाखा प्रमुख	राजश्व शाखा ध उ म नपा	बाहुन	पुरुष	" "	३
27	अम्बिका भण्डारी	स्वास्थ्य स्वयम् सेविका	" "	बाहुन	महिला	" "	३
28	डा. समिर ठाकुर	शाखा प्रमुख	" "	मधेशी बाहुन	पुरुष	" "	२

29	भुवन बहादुर शाही	नापी शाखा प्रमुख	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	३
30	कुल बहादुर हमाल	अध्यक्ष	ज्येष्ठ नागरिक समाजक	क्षेत्री	पुरुष	" "	४
31	लोकराज उपाध्याय	कृषी शाखा प्रमुख	धनगढी उपमहानगरपालिका	बाहुन	पुरुष	" "	३
32	डिल्लीराज ओझा	प्रशासन महाशाखा प्रमुख	" "	बाहुन	पुरुष	" "	३
33	पदम गौरे	नगर प्रहरी	" "	बाहुन	पुरुष	" "	३
34	ओम प्रकाश बुढा	मे.स.इ.	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	२
35	दिपक भण्डारी	विपद शाखा प्रमुख	" "	बाहुन	पुरुष	" "	३
36	रविन्द्र कुमार यादव	आयुर्वेद शाखा प्रमुख	" "	मधेशी	पुरुष	" "	३
37	भमरा क्षेत्राल	बडा सचिव बडा नं ८	" "	क्षेत्री	महिला	" "	२
38	पंकजा कुमारी जोशी	महिला विकास अधिकृत	" "	बाहुन	महिला	" "	२
39	महेश कुमार मल्ल	रोजगार सहायक	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	२
40	जयराज जैशी	शिक्षा अधिकृत	" "	बाहुन	पुरुष	" "	२
41	योगेन्द्र बहादुर चन्द	आलेप अधिकृत	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	३
42	भुपेन्द्र खड्का	नगर प्रहरी प्रमुख	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	२
43	राजु नेपाली	GESI Expert	PLGSP	दलित	पुरुष	" "	३
44	रोजिना काफ्ले	Architect	UNOPS	बाहुन	महिला	" "	२
45	तेजु कुमारी जोशी	सहायक महिला विकास निरिक्षक	धनगढी उपमहानगरपालिका	बाहुन	महिला	" "	३

46	सुरेन्द्र प्रसाद पन्त	योजना शाखा प्रमुख	" "	बाहुन	पुरुष	" "	३
47	बैजन्ती गिरी सिंह	प्रमुख	UNDP	मधेशी	महिला	" "	३
48	सरस्वती जोशी	लेखा अधिकृत	धनगढी उपमहानगरपालिका	बाहुन	महिला	" "	२
49	मेम्बर सिंह	लेखा अधिकृत छैटौ	" "	क्षेत्री	पुरुष	" "	३
50	नरेन्द्र भट्ट	कम्प्युटर अपरेटर	" "	बाहुन	पुरुष	" "	२

उमेर समूह

१८ वर्ष भन्दा मुनी १

१९ देखि ३९ वर्षसम्म २

४० देखि ५९ वर्षसम्म ३

६० वा सो भन्दा माथिका ४

अनुसुची २: लैससास परिक्षणको प्राप्त अंकको विस्तृत विवरण

अंक दिने तरिका, यदि राम्रो भएमा अंक १, मध्यम भएमा अंक ०.५ र सुधार गर्नु पर्ने देखिएमा वा सो व्याख्यान अनुसार हुँदैन नभएमा अंक ० दिने । अंक दिदा समुहमा छलफल गरी निको ल गरी सहमतिमा दिईएको हो । तलका अंकहरु कर्मचारीहरु र पदाधिकारीहरुको घनीभुत छलफल पश्चात प्रमाणको आधारमा दिईएको हो ।

तालिका १: लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मूल्याङ्कनका सूचक र मापनका अवस्थाहरू

नोट: मूल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक, मध्यम अवस्थालाई ०.५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ । तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा '१' अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यी सूचकमा गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन अंक पाउने '०' र '०.५' कन हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

सिनं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अंक	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना	सहभागिता	८	१.१.१	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरे \ नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु
२			१.१.२	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे । नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरु र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरु	
३			१.१.३	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास	०-१	१	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून,	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून,	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून,	स्थानीय सरकारकास्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक

				(स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भए । नभएको			(स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	योजनासम्बन्धी दस्तावेजहरू
४			१.१.४	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरू छन । छैनन्? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेनीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू	
५			१.१.५	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्नपर्याप्त	०-१	०.५	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्नपर्याप्त प्रावधान राखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्ने खालका केही प्रावधानमात्र समावेश गरिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्नकुनै प्रावधान नराखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरू र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज

				प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?						
६			१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको	०-१	०.५	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यन्वयन हुनेगरेको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमानित कागजातहरू र महिला तथावञ्चितीमा परेका समुदायहरूको स्वयम भनाइहरूको दस्तावेज
७			१.१.७	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको	०-१	१	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज
८			१.१.८	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको	०-१	०.५	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान हरु रहेको	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधान नरहेको	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको	स्थानीय तहको श्रम नीति दस्तावेज र यसको समीक्षा प्रतिवेदन
९	योजना तर्जुमा तथा कार्य ान्वयन	८	१.२.१	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी	०-१	१	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य

				लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?			उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको		उपलब्धी लक्ष्य विश्लेषण दस्तावेज
१०				गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको	०-१	०.५	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोलागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोस्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा
११				स्थानीय सरकारकोयोजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यक्रमहरूलाईसमेटे नसमेटेको परीक्षण)	०-१	१	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची , फोटो र वडास्तरबाट छनौट भएका योजनाको सूचीर लक्षितसमूहलेछनौटगरे काकार्यक्रमकोसूची

१२				१.२.४	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमायोजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषय समावेश भएको छ छैन
१३				१.२.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको (तयारी प्रतिवेदन)	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन
१४				१.२.६	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे । नगरेको	०-१	१	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्नेनगरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज र सोलाई प्राप्त गर्नेकार्यक्रमहरू बजेट विनियोजनदस्तावेज

१५				१.२.७	स्थानीय तहकायोजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबने । नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रुपमा प्रत्यक्ष लाभर केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको	स्थानीय तहकायोजना दस्तावेज
१६				१.२.८	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए । नदिएको	०-१	१	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भएको ,मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्वन्धी कानूनका प्रावधानहरु र केही योजनाको नमूना अवलोकन
१७	बजेट तर्जुमा तथाकार्य ान्वयन	४		१.३.१	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए । नगरिएको ?	०-१	१	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरु सँगको छलफल र परामर्श तथाविपन्नतास्तरीकरण सम्वन्धी आवधिक दस्तावेज

१८				स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए । नगरिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणगर्न कहिले काहीं बजेटको व्यवस्था हुने गरेको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु
१९				परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए । नगरिएको ?	०-१	०.५	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेशभएपनि पर्याप्त नभएको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटब्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु
२०				स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा सम्यैमाखर्च गरिए । नगरिएको ? (बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा सम्यैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि कहिले काहीं बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरूको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको।	बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान नतिजा निकाल्नेबजेट तथा , कार्यक्रम दस्तावेज ।

२१	संस्थागत व्यवस्था २०	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.१.१	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेको छ। छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेको अवस्था ।	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेको अवस्था	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व नरहेको अवस्था	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा रहेका (कर्मचारी।पदाधिकारी) को नामावली ।
२२				२.१.२	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुन सक्ने र नीति लिइएको छ। छैन ?	०-१	०	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुन सक्ने र नीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुन सक्ने र नीति लिइएको छैन ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीतिकानून , र अभ्यास सम्बन्धी दस्तावेज ।	
२३				२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा

					भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको । नगरेको ?			गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको ।	समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको ।	प्रदान गर्ने रणनीति तथा कार्यनीति र सेवा प्रवाह दस्तावेज ।
२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको । नलिएको	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवा प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्ने सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज ।
२५		कार्यप्रणालीसमावेशी	४	२.२.१	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय	०-१	१	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण

							सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको ।	तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको ।	समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति दस्तावेज ।
२६				२.२.२	०-१	१	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज
२७				२.२.३	०-१	०	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ । छैन ?	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता दस्तावेज ।निर्णय पुस्तिका ।

							संहिता बनाएर लागु गरिएको ।				
२८				२.२.४	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे नगरेको	०-१	०.५	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई र लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज बैठकको , उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका र वडास्तरमा गरेको अनुगमन प्रतिवेदन ।
२९		समिति, उपसमिति रकार्यदलमा	४	२.३.१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट

		प्रतिनिधित्व		महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहे । नरहेको ?			महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको ।	प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा केहीकोमात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको।	समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था नरहेको ।	समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका ।
३०			२.३.२	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए । नपाएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति ।
३१			२.३.३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित	०-१	०.५	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी उपसमिति र	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू ।

							क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको । नगरिएको ?			व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयननभएको ।	स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	छुट्टै कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज ।
३४				२.४.२	०-१	०.५	के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	०.५	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजहरु ।
३५				२.४.३	०-१	१	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएकोछ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति ,वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थाभएको दस्तावेज ।

								कार्यक्रम पहिचानगरिएको।			
३६				२.४.४	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू ।
३७	तथ्याङ्क सङ्कलन तथाव्यवस्थापन	४	२.५.१	के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याङ्क संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) (गाउँ।नगर प्रोफाईल)	०-१	१	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याङ्क संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्याङ्कको समय समयमा	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याङ्क संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्याङ्कको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याङ्क संकलनपनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका (लिङ्ग ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि ,जात) खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको गाउँ।नगर प्रोफाईल ।	

							अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।				
३८				२.५.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गर । नगरेको (गाउँ। नगर प्रोफाइल)	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक र नक्साङ्कन सहितको गाउँ। नगर प्रोफाइल ।
३९				२.५.३	के स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याँक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याँक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याँक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्याँक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीय पार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्याँक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।

४०				२.५.४	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख ।
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	३.१.१	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए । नआएको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना , क बजेट किताब र बाषिँ लैससासमा खर्च गर्ने कार्यविधि ।
४२				३.१.२	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।क मर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वाछैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।क मर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।क मर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।क मर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन।

							समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो वा थिएन ?			समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	
४३				३.१.३	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको , महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको ।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन ।		
४४				३.१.४	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन । छैनन् ? सो अनुसारको	०-१	०.५	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूभएपनिसो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्बन्धी प्राबिधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण ।		

					वजेटविनियोजन गरिएको छ । छैन ?			वजेटविनियोजन हुने गरेको ।			
४५				३.१.५	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण ।
४६				३.१.६	के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको ।	स्थानीयसरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण ।
४७				३.१.७	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको । (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	स्थानीय तहको बार्षिक कार्यक्रम र महिला तथावन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण ।

४८				३.१.८	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरणकार्यकमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।
४९	अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना	४	३.३.२.१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यकम संख्यामिति , र उपस्थिति विवरण ।	
५०	ा		३.२.२	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ	०-१	०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यामा रहेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा प्रहरीमा महिला हिंसासम्बन्धी उजुरीदर्ता विवरण ।	

					? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)						
५१				३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्ने गरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका
५२				३.२.४	के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै)जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति ।
५३	कानूनी साक्षरता	४		३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत	०-१	०.५	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित

				कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?			समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको	कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको ।	कानूनको बिषयमा गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।
५४			३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	०-१	०.५	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा

				<p>लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?</p>			<p>पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको</p>	<p>लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाई मात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।</p>	<p>लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।</p>	<p>तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तु समेटे गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।</p>
५५				<p>के महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण)</p>	०-१	०.५	<p>महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम</p>	<p>महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका केही बिषयमा अभिमुखीकरण हुने गरेको ।</p>	<p>महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी - कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण नभएको ।</p>	<p>महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या</p>

							आदिबारे नियमित रुपमा अनुशिक्षण हुने गरेको ।				
५६				३.३.४	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरू लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र यसको असर)	०-१	०.५	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका बिषयहरू मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका बिषयहरू मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रमहरूमा महिलाहरू सशक्त नभएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या
५७	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.४.१	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श गरे । नगरेको र	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिसँग मात्र परामर्श	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको प्रति र निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण ।		

				यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे। नरहेको ?			महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स हुने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको ।	लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	
५८				स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला रकेही वञ्चितकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लिइएको लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क तथा राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।
			३.४.२							

५९				३.४.३	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा उनीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागिता विना उनीहरूलाई विशेष प्राथमिकता नदिइ सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यका लाभान्वित समूह र उनीहरूको दिएको प्राथमिकता तथा सहभागिता विवरण ।
६०				३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा भएको उपस्थिति विवरण ।

६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४	४.१.१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला बालबालिका र , अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिकबालमैत्रीतथा संबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतथा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाकोड्रइङ , डिजायन भएको प्रमाण ।
६२				४.१.२	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरुमध्ये केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरुका ड्रइङडिजायन , र निर्मित संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरु ।

							महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ । छैन ?				महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको ।	
६३				४.१.३	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्य क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्य क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरेको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्य क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्य क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने कुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लिन्य क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने नीति र स्वीकृत नक्साको प्रति ।			
६४				४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा	०-१	०.५	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो			

							स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे । नरहेको ?			परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका ।	प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको ।	आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू ।
६५	प्रजनन स्वास्थ्य	४	४.२.१	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए । नभएको ?	०-१	०.५	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।			
६६			४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालय अस्पताल वा , चौकी र सम्भव स्वास्थ्य भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा	०-१	०.५	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा	स्थानीय तहको कार्यालय वा अस्पताल , स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा बच्चालाई स्तनपानका	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरूमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त	

							बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्षर समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ । छैन ?				सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्षर र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको ।	निमित्त अलग्गै कक्षर र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्षर र समयको व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	अलग्गै कक्षर र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।
६७				४.२.३	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका छन् ?				परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरू संचालित नभएका	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ्यशिविरहरू राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या ।
६८				४.२.४	०-१	१	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भए । नभएको ?				महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने चालु वर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतवर्षको समीक्षा प्रतिवेदन ।

							कार्यान्वयनमा रहेको ।				
६९		शिक्षा कार्यक्रम	४	४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
७०				४.३.२	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायका कुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाउने कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।	

							था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।				
७१				४.३.३	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए । नभएका ? (जस्तै: अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	०	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा आदि कुनैपनि संचालन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावक शिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा आदि संचालनको उपस्थिति र चनुगमन प्रतिवेदन ।	
७२				४.३.४	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागि प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनका प्रतिवेदनहरु ।

७३		खानेपानी तथासर सफाइ	४	४.४.९	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको अनुगमन गर्ने ।
७४				४.४.१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट र संचालन प्रतिवेदन ।

							कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।				
७७		स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्था पन	४	४.५.९	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको तर र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयननभएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्नु अगाडि बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमको विषयवस्तु, बजेट तथा संख्या	
७८				४.५.१०	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता	०-१	१	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि गरिएका कार्यक्रमहरूको संख्या र

							विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)			परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	उपस्थिति तथा स्वीकृत कार्यक्रम ।
७९				४.५.३	०-१	०.५	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे । नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकाँक)			ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको ।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गर्ने निर्णय र मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी विवरण ।
८०				४.५.४	०-१	०.५	गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए । नभएको?			गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम र अनुगमन प्रतिवेदन ।

८१	सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	सुशासन	४	५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी र कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णय ।
८२				५.१.२	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति र कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।

								कार्यान्वयनमा ल्याएको ।			
८३				५.१.३	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा स्वीकृत तथा सञ्चालित कार्यक्रमसंख्या र उपस्थिति ।
८४				५.१.४	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	०.५	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्नकुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रममा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम संख्या, कार्यक्रम संचालन भएको संख्या र उपस्थिति ।
८५		उत्तरदाय ित्व रजवाफ देहिता	४	५.२.१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक	स्थानीयसरकारले आकल झुकल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण,	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट

							सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे । नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरे । नगरेको ?			सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्नमध्ये केहीकोमात्र स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे पनि यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको ।	बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठेका प्रश्न र त्यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधनको अभिलेख ।
८८				५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता ।		
८९		सूचना तथा संचार	४	५.३.१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिकीकरण र		

				गर्ने गरे । नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे । नगरेको ?			कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको ।	गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकगरेको अभिलेख ।
९०			५.३.२	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गरेको विवरण ।
९१			५.३.३	के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा

							सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?			तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको ।	लैंगिकसमानता सम्बन्धी प्रवाहित सूचनाको प्रति ।
९२				के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्याँकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)	०-१	०.५	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको तथ्याँक वा अध्ययन प्रतिवेदन ।			

							जनचेतनामा वृद्धि भएको ।				
९३		अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	५.४.१	के कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ ?	०-१	१	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले केही मात्र लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रम तथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन ।
९४				५.४.२	के स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने गरिएको ।	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासका कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण भएको प्रतिवेदन ।

९५				५.४.३	के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।
९६				५.४.४	के अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन ।
९७	समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४		५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको	०-१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको

					कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?			कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने नगरेको ।	कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको प्रमाण ।
९८				५.५.२	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनी कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा आकलनकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा आकलनकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि बेलाबेलामा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य हुने नगरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जाल मा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य गरेकोप्रमाणित हुने बैठकका निर्णयपुस्तिका तथा निर्णय ।
९९				५.५.३	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केहीप्रतिनिधिहरूलाई मात्रलैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिम दिने कार्यक्रम रहेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने नगरे ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिम प्रदान गरेको कार्यकम संख्या र उपस्थिति ।

								सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरेको ।			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

